

Przedszkole Miejskie nr 16 im. Kornela Makuszyńskiego

ul. Henryka Sucharskiego 2, 87-100 Toruń

tel.: 56 623 02 56 fax: 56 655 84 34

email: pm16tor@poczta.onet.pl

strona internetowa: <http://www.pm16.com.pl/>

Celem głównym programu jest: *„działanie pedagogiczne, które sprzyja rozładowaniu negatywnych doznań dziecka wywołanych gwałtownym rozstaniem z rodziną i brakiem wiedzy o nowym środowisku”.*

Cele szczegółowe

1. dla dzieci i rodziców:
 - a) zapoznanie się rodzica i dziecka z funkcjonowaniem przedszkola: bazą i zasobami,
 - b) zminimalizowanie lęku rodziców przed oddaniem dziecka w ręce obcej, nieznannej osoby i w obce środowisko,
 - c) odczuwanie i kojarzenie przez dzieci środowiska przedszkolnego jako coś miłego, przyjemnego, miejsce dobrej zabawy,
 - d) zapoznanie z metodami i formami realizowanymi w przedszkolu,
 - e) poznanie w sposób bezpośredni przez dzieci i rodziców nauczyciela grupy,
 - f) zaznajamianie rodziców z trudnościami adaptacyjnymi dzieci do nowych warunków i sposobami ich pokonywania,
 - g) poznanie oddziaływań wychowawczych przedszkola na dziecko,
 - h) stopniowe nabywanie umiejętności życia społecznego (uczenie norm postępowania w grupie rówieśniczej),
 - i) szybkie i łatwe nabywanie poczucia przynależności do grupy, rozwijanie motywacji do działania,
 - j) zapoznanie rodziców i dzieci ze zwyczajami i organizacją dnia w przedszkolu.
2. dla przedszkola:
 - a) poznanie dzieci i rodziców przez nauczycielki,
 - b) integracja dzieci, nauczycieli i rodziców we wspólnych zajęciach jako pomoc w porozumiewaniu się, lepszym wzajemnym poznaniu,
 - c) nawiązanie dobrego kontaktu z dzieckiem i rodziną,
 - d) poznanie oczekiwań i propozycji rodziców,
 - e) stopniowe zdobywanie zaufania rodziców,
 - f) pozyskanie informacji o dziecku od rodzica,
 - g) pedagogizacja rodziców w zakresie zaspokajania potrzeb dziecka jako warunku jego prawidłowego wszechstronnego rozwoju,
 - h) integrowanie się środowiska rodzinnego dziecka z przedszkolem w celu ułatwienia dobrej współpracy,
 - i) umożliwienie dzieciom i rodzicom spędzania wspólnego czasu w przedszkolu.

Zadania przedszkola i dziecka w procesie adaptacji

W założeniu, przedszkole jako intencjonalnie tworzone środowisko wychowawcze stawia sobie za cel kierowanie rozwojem osobowości dzieci od 3 do 6 lat oraz wszechstronne przygotowanie ich do nauki w szkole. Troska o dziecko przejawia się w tworzeniu optymalnych warunków do rozwijania potencjalnych możliwości każdego wychowanka w toku stałego i świadomego obserwowania jego aktywności i potrzeb.

Podstawowym zadaniem przedszkola jest włączenie rodziny poprzez odpowiednie jej przygotowanie do udzielenia pomocy dziecku w jego adaptacji do nowego środowiska społecznego. Do istotnych zadań przedszkola należy:

- a) kompensowanie dziecku niedoborów poprzednich środowisk wychowawczych,
- b) korygowanie wad i parcjalnych zaburzeń rozwoju,
- c) zapewnienie dziecku poczucia psychologicznego bezpieczeństwa,
- d) stworzenie miłej serdecznej i rodzinnej atmosfery przez personel przedszkola,
- e) umożliwienie dziecku wyrażania i rozwijania własnego „Ja”,
- f) uczenie rozwiązywania problemów,
- g) budowanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły,
- h) kierowanie uczeniem się dzieci w różnych sytuacjach i okolicznościach tworzonych celowo oraz w toku ich swobodnej działalności i zabawie,
- i) uczenie dzieci samoobsługi i samodzielności z zaspokajaniem podstawowych potrzeb,
- j) organizowanie zajęć edukacyjnych mających na celu zdobywanie nowych doświadczeń i umiejętności,
- k) udzielanie małemu dziecku pomocy w procesie jego adaptacji do przedszkola.

Przedszkole znajduje się w szerszym środowisku społecznym i jest rzeczą oczywistą, wręcz konieczną, że musi spełniać oczekiwania ludzi, których dzieci wychowuje.

Oczekiwania przedszkola wobec dziecka

1. Opanowanie czynności samoobsługowych w łazience, przy posiłkach.
2. Umiejętność posługiwania się łyżką.
3. Zgłaszanie potrzeb fizjologicznych i wykonywanie czynności higienicznych.
4. Zdejmowanie i ubieranie podstawowych części garderoby.
5. Rozpoznawanie swoich rzeczy wśród innych.
6. Znajomość swojego imienia i nazwiska.

Przedszkole stawia sobie za cel nauczenie, opanowanie i utrwalenie tych czynności na co dzień.

Rola rodziców w ułatwianiu przystosowania dziecka do przedszkola

Rodzina jest tym środowiskiem, które wywiera najsilniejszy wpływ na rozwój społeczny i emocjonalny dziecka. Jego znaczenie jest tak wielkie, gdyż rozpoczyna się on bardzo wcześnie i trwa zazwyczaj nieprzerwanie przez bardzo długi okres życia, a zwiększyć go może silna więź uczuciowa łącząca dziecko z bliskimi osobami. Dziecko powinno wiedzieć dużo o swojej rodzinie, o pracy rodziców, rodziców zajęciach rodzeństwa, o codziennym trudzie i problemach, a także o radościach i sukcesach. Na tej podstawie rozwijać się mogą pełniej i mocniej uczucia dzieci, ich szacunek dla poszczególnych członków rodziny, jak również poszanowanie i dobra postawa dziecka wobec nauczycielki przedszkola. Przedszkola mają szansę uzupełniać

oddziaływania wychowawcze domu rodzinnego, wspierać i pobudzać rozwój dziecka, wzmocnić i pielęgnować istniejące u dzieci uzdolnienia. Aby ułatwić i maksymalnie skrócić proces adaptacji dziecka do przedszkola, należy zadbać o to, aby pierwsze spotkanie z rodzicami odbyło się jak najwcześniej. Na spotkaniu tym rodzice powinni być w pełni poinformowani o sprawach organizacyjnych, jak również o zadaniach, jakie stoją przed dziećmi nowoprzyjętymi do przedszkola. Należy uświadomić rodzicom, co dzieje się z ich dzieckiem w pierwszym okresie po rozstaniu z domem, jakie przeżywa emocje. Ten pierwszy kontakt rodziców i nauczycielek jest bardzo ważny. W dużym stopniu wpływa na poziom wzajemnego zaufania i przyczynia się do łagodzenia trudności, na jakie napotyka dziecko.

Przystosowanie dziecka do przedszkola ułatwia to, co przekazemy rodzicom na pierwszym spotkaniu. Są to następujące sprawy:

- a) dziecko musi przede wszystkim mieć w domu zaspokojoną potrzebę kontaktu emocjonalnego, potrzebę bezpieczeństwa,
- b) z dzieckiem należy dużo się bawić, rozmawiać po to, by miało okazję i czas do rozładowania napięć nagromadzonych w przedszkolu; im dziecko jest bardziej „greczne” i wyciszone w przedszkolu, tym więcej należy mu stwarzać okazji do aktywności, wyładowania się,
- c) w obecności dziecka należy unikać rozmów o przedszkolu, zwłaszcza jeśli nie spełnia ono oczekiwań rodziców,
- d) należy dążyć do jak najszybszego wyuczenia dziecka podstawowych czynności, decydujących o zaradności i samodzielności dziecka, uniezależniających go od pomocy innych osób; dziecko niezaradne gorzej się czuje, dłużej trwa proces jego osvajania się z przedszkolem, częściej czeka ono na czyjąś pomoc i czuje się nieszczęśliwe,
- e) głównie rodzice muszą ułatwić dziecku pokonywanie różnych trudności, wiedząc o tym, co ich dziecku może je sprawiać.

Rolą nauczyciela jest uświadomienie rodzicom tego, co będzie ułatwiać życie w przedszkolu. Ze strony rodziców oczekujemy zrozumienia, na czym polega istota trudności dziecka i właściwego zaspokojenia jego różnych potrzeb. W świadomości rodziców należy rozwijać przekonanie o istotnych walorach pracy edukacyjnej z małym dzieckiem. Nie jest to bowiem wyłącznie praca opiekuńczo – wychowawcza, ale przede wszystkim praca pedagogiczna, wspierająca rozwój umysłowy, społeczny, poznawczy i emocjonalny oraz fizyczny dziecka w wieku przedszkolnym.

Rady dla rodziców

Adaptacja dzieci do przedszkola dokonuje się w ciągu pierwszych miesięcy pobytu dziecka w przedszkolu. Nie musi ona być dla dzieci przeżyciem bolesnym, niemiłym, a wręcz przeciwnie, może stanowić źródło nowych doznań korzystnych dla ich rozwoju i socjalizacji. Dlatego też konieczne jest współdziałanie dwóch środowisk – rodziny i przedszkola – rozpoczęte odpowiednio wcześnie, a wspomagające dziecko w płynnym przechodzeniu z jednego środowiska w drugie.

1. Adaptację w przedszkolu ułatwiają:

- a) racjonalne podjęcie decyzji przez rodziców,
- b) pozytywne myślenie o przedszkolu (zaufanie do kadry i personelu),
- c) poznanie przedszkola przez dziecko i rodziców,
- d) wcześniejsze umożliwienie dziecku przebywania z innymi osobami dorosłymi (bez obecności rodziców),
- e) zapewnienie dziecku kontaktów z innymi dziećmi,
- f) stopniowe przyzwyczajanie dziecka do przedszkola – krótki czas pobytu, bez posiłków, leżakowania (w pierwszych dniach),
- g) akceptacja dziecka i wspieranie go przez rodziców,
- h) okazywanie spokoju, poczucia bezpieczeństwa podczas rozstania z dzieckiem,
- i) spędzanie wolnego czasu z dzieckiem po odebraniu go z przedszkola, okazywanie zainteresowania,
- j) ujednoczenie rytmu życia w przedszkolu i w domu.

2. Adaptację w przedszkolu utrudniają:

- a) niepewność decyzji rodziców,
- b) brak zaufania do przedszkola, do personelu,
- c) niepokój, lęk rodziców o dziecko,
- d) nieznaną przedszkola przez dziecko,
- e) brak doświadczeń społecznych w kontaktach z innymi dorosłymi i dziećmi,
- f) nadopiekuńczość, wyręczanie dziecka w prostych czynnościach samoobsługowych,
- g) zostawianie na początku dziecka w przedszkolu na pełny wymiar godzin,
- h) straszenie dziecka nauczycielkami w przedszkolu,
- i) pośpiech, zdenerwowanie przy przyprowadzaniu dziecka do przedszkola, brak czasu dla dziecka po przyjeździe z przedszkola,
- j) brak zrozumienia dla trudnych zachowań dziecka, odrzucenie, obrażanie się na dziecko.

Rodzicu!

1. Nie przeciągaj pożegnania w szatni; pomóż dziecku rozebrać się, pocałuj je i wyjdź!
2. Nie zabieraj dziecka do domu, kiedy płacze po rozstaniu!
3. Nie obiecuj: „jeśli pójdziesz do przedszkola, to coś dostaniesz”; kiedy będziesz odbierać dziecko, możesz dać mu mały drobiazg, ale nie może być to forma przekupstwa!
4. Kontroluj się, co mówisz; zamiast: „już możemy iść do domu”, powiedz: „teraz możemy iść do domu”!
5. Nie wymuszaj na dziecku, aby zaraz po przyjeździe do domu opowiedziało, co wydarzyło się w przedszkolu; to powoduje niepotrzebny stres!
6. Jeśli dziecko przy pożegnaniu płacze, postaraj się żeby przez kilka dni odprowadzał je do przedszkola ktoś inny!
7. Pamiętaj: witaj i żegnaj swoje dziecko zawsze uśmiechem!

Dni adaptacyjne w grupie integracyjnej

Dla dzieci 6 – letnich rozpoczynających realizację obowiązku szkolnego w grupie integracyjnej. Proces adaptacji w grupie integracyjnej nabiera szczególnego charakteru, a to dlatego, że grupa taka jest specyficzna. Tu obok dzieci pełnosprawnych funkcjonują również dzieci niepełnosprawne. Dzieci, które trafiają do naszych oddziałów integracyjnych cechują rozmaite niepełnosprawności. Są to m.in.:

- a) upośledzenie umysłowe,
- b) mózgowie porażenie dziecięce,
- c) autyzm,
- d) ADHD (z nadaktywnością, z deficytem uwagi),
- e) zespół nadpobudliwości psychoruchowej,
- f) wady słuchu (głuchota, niedosłuch),
- g) wady wzroku (niedowidzenie, krótkowzroczność, nadwzroczność, oczopląs, światłowstręt, zawężenie pola widzenia itd.),
- h) zespół Aspergera,
- i) zaburzenia sprzężone,
- j) choroby przewlekłe,
- k) epilepsja,
- l) cukrzyca,
- m) rybia łuska, itd.

Poza tym również rodzina, w której wzrasta dziecko niepełnosprawne, jest inna, ma często odmienne możliwości i potrzeby. To jednostka społeczna, która ma określony bagaż doświadczeń, zwykle odmienny od tego, z czym musi mierzyć się rodzina, gdzie nie ma dziecka niepełnosprawnego. Program adaptacyjny ma na celu pomóc dzieciom, by w sposób udany, bez porażki mogli włączyć się w życie grupy rówieśniczej. To pierwszy, bardzo ważny krok na drodze przez życie dziecka, który jest równocześnie początkiem nabywania samodzielności i wrastania w grupę społeczną. By dziecko miało możliwość „przystosowania się” do nowych warunków, musi być zaspokojona przede wszystkim potrzeba poczucia bezpieczeństwa. Dni adaptacyjne w naszej placówce pozwalają realizować najważniejsze, podstawowe potrzeby dzieci, wszystkich dzieci, a ścisła współpraca pracowników przedszkola i rodziców czyni ten proces skutecznym i przynoszącym zadawalające wyniki. Ta wspólna praca nauczycieli i rodziców pozwala dzieciom łatwiej i szybciej adoptować się do nowego środowiska.

1. Cele realizowane w trakcie procesu adaptacji:

- a) kształtowanie umiejętności społecznych,
- b) rozwijanie umiejętności wchodzenia w relację dziecko – nauczyciel, nauczyciel – rodzic,
- c) kształtowanie u dziecka potrzeby stosowania i przestrzegania norm i zasad obowiązujących w grupie społecznej,
- d) zapoznanie się z otoczeniem placówki,
- e) włączanie rodziców do aktywnego uczestnictwa w codziennym życiu grupy,
- f) wdrażanie dziecka do samoobsługi,

- g) rozwijanie u dzieci akceptacji i tolerancji odmienności w sposobie bycia, w wyglądzie oraz wobec różnych opinii i sądów,
- h) kształtowanie u dzieci potrzeby niesienia pomocy słabszym, potrzebującym i niepełnosprawnym,
- i) budowanie u dzieci poczucia własnej wartości.

2. Formy realizacji w procesie adaptacyjnym:

- a) praca w grupie,
- b) praca w zespołach,
- c) praca indywidualna.

Metody służące realizacji założeń programu adaptacyjnego

Przy doborze metod, które służą realizacji programu adaptacyjnego, bierze się pod uwagę takie czynniki jak:

- a) wiek dzieci,
- b) treści, które obejmuje program,
- c) zadania i cele,
- d) niepełnosprawności, z którymi trafiły dzieci do oddziału,

Gdy poruszamy zagadnienie doboru metod, musimy mieć świadomość, że w wieku przedszkolnym podstawowym rodzajem aktywności każdego dziecka jest zabawa. Zabawa zatem jest swego rodzaju bazą wyjściową przy doborze metod pracy z dzieckiem. Ogólnie rzecz biorąc metody podzielono na:

- a) metody oparte na słowie,
- b) metody oparte na obserwacji,
- c) metody praktycznego działania,

Należy w tym miejscu uwzględnić również specjalistyczne metody, techniki i narzędzia stosowane w codziennej pracy z dzieckiem pełnosprawnym i niepełnosprawnym. Między innymi są to:

-metoda ruchu rozwijającego W. Sherborne, metoda Dobrego Startu, język migowy, fonogesty, metoda Dennisona, metoda M. Frostig, Orffa, Relaksacja Jacobsona, elementy logorytmiki, elementy terapii „Holding”, program korekcji zachowań, metoda E. Gruszczyk – Kolczyńskiej, wybrane ćwiczenia N. C. Kepharta, elementy programu dotyczącego orientacji przestrzennej osób niewidomych i słabo widzących, elementy programu kształcenia widzenia N. Barragi, metoda malowania dziesięcioma palcami, muzykoterapia, arteterapia, chromoterapia, aromaterapia.

Realizacja założeń programu adaptacyjnego

Program adaptacyjny w grupach integracyjnych dla dzieci 6 – letnich realizowany jest w oparciu o harmonogram. Na spotkania z nami zapraszane są dzieci i ich rodzice lub opiekunowie. Prowadzący grupę zawsze muszą mieć na uwadze różnorodność niepełnosprawności i nie zapominać o tym istotnym czynniku przy doborze form, metod, narzędzi i technik w oparciu, o które realizowane będą poszczególne zajęcia. Pragniemy przecież sprawić, by każde dziecko i każdy rodzic, opiekun miał poczucie sukcesu i samorealizacji, by każde dziecko czuło się bezpieczne i pewne, w końcu by na płaszczyźnie dziecko – nauczyciel – rodzic nawiązała się istotna więź. Dlatego treści i działania podejmowane w trakcie tych spotkań przybierają postać:

- a) zabaw o charakterze integrującym grupę,
- b) zajęć z rodzicami /opiekunami dziecka,
- c) zajęć z zakresu orientacji przestrzennej (makroprzestrzeń i mikroprzestrzeń),

- d) ćwiczeń rozwijających sprawność ruchową,
- e) zabaw dotyczących koordynacji wzrokowo – ruchowo – słuchowej,
- f) ćwiczeń i zabaw obejmujących percepcję wzrokową,
- g) ćwiczeń i zabaw obejmujących percepcję słuchową,
- h) zabaw dotyczących rozwoju emocjonalnego.

Zatem w trakcie zajęć dzieci i rodzice spędzą czas na wspólnej aktywności. Nauczyciel jest siłą sprawczą, która inspiruje do integracji grupy, wyzwala w dzieciach potrzebę dążenia do tego, by wchodzić w relacje z rówieśnikami, zachęca do poznawania innych i siebie, swojego ciała, do poznawania nowego otoczenia, nowego środowiska. Dzieci mogą posłuchać bajki, zainscenizować opowieść ruchem przy akompaniamencie muzyki. Mają możliwość spędzić czas na zabawach i grach planszowych i konstrukcyjnych. Uczą się jak wygrywać i jak znosić porażki. W trakcie zabaw zdobywają wiedzę o wzorcach zachowań społecznie akceptowanych, uczą się szacunku wobec siebie i innych osób.

Nauczyciel aranżuje każde spotkanie biorąc pod uwagę specyficzne potrzeby i możliwości poszczególnych dzieci.

Współpraca z rodzicami

W trakcie dni adaptacyjnych nauczyciel ma możliwość wdrażania rodziców i opiekunów dzieci do współpracy. Powodzenie dziecka zależy od ujednoczenia wszelkich działań podejmowanych w placówce i ich kontynuacji przez rodzinę poza przedszkolem.

Formy współpracy nauczyciela z rodzicami to m.in.:

- a) zebrania grupowe,
- b) konsultacje indywidualne,
- c) udział w zajęciach otwartych,
- d) aktywny udział w uroczystościach przedszkolnych.